

Orysiak, Stanisław

Stanisław Brzostowski 1925-1979

Muzealnictwo 25, 111-112

1982

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

STANISŁAW BRZOSTOWSKI 1925–1979

Stanisław Brzostowski ukończył studia w zakresie historii sztuki w Uniwersytecie Warszawskim w 1955 r., gdzie uzyskał tytuł magistra na podstawie pracy pt. *Życie i twórczość Aleksandra Orłowskiego*. Bezpośrednio po tym rozpoczął pracę w Ministerstwie Kultury i Sztuki, ówczesnym Centralnym Zarządzie Muzeów i Ochrony Zabytków na stanowisku naczelnika Wydziału Muzeów. Od 1968 r. pełnił funkcję wicedyrektora tego Zarządu, a następnie następcy Generalnego Konserwatora Zabytków Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. W 1976 r. przeszedł do pracy w Zarządzie Przedsiębiorstwa Państwowego Pracowni Konserwacji Zabytków w Warszawie, obejmując stanowisko dyrektora do spraw naukowo-konserwatorskich, gdzie pracował do chwili śmierci. Zmarł nagle w dniu 14 września 1979 r. w czasie pełnienia obowiązków służbowych, przemawiając na ogólnopolskiej konferencji konserwatorów w Muzeum Narodowym w Warszawie.

Stanisław Brzostowski był ochotnikiem w walce z hitlerowskim najeźdźcą we wrześniu 1939 r., następnie uczestniczył w ruchu oporu.

Był także aktywnym i niezwykle ofiarnym działaczem społecznym i partyjnym, wieloletnim członkiem Komisji Kontroli Partyjnej Komitetu Dzielnicowego PZPR, Warszawa-Śródmieście, członkiem ZBoWiD, zaangażowanym uczestnikiem społecznego ruchu opiekunów zabytków, członkiem różnych specjalistycznych komisji, Stowarzyszenia Historyków Sztuki, ZAiKSu. Aktywnie uczestniczył w pracach krajowych i międzynarodowych organizacji działających w dziedzinie muzealnictwa i konserwatorstwa m.in. Europejskiej Grupy d/s Budownictwa Konserwatorskiego.

Największe, historyczne i trwałe zasługi położył jednak Stanisław Brzostowski w dziele odbudowy i rozwoju polskiego muzealnictwa, zaliczanego do czołówki światowej. Od pierwszych dni pracy w Ministerstwie Kultury i Sztuki ofiarnie i z pełnym poświęceniem realizował państwowy program odbudowy i rozwoju muzealnictwa, przede wszystkim w zakresie racjonalnej sieci rozmieszczenia terytorialnego muzeów i właściwych dla nich programów działania oraz profilu. Był inicjatorem wielu

akcji i imprez mających na celu podniesienie naukowej i społecznej rangi muzealnictwa. Przejawiał w tej dziedzinie wiele inwencji i operatywności. Energicznie zabiegał o włączenie muzeów do ogólnopolskiego programu permanentnej edukacji narodu. Przy czym szczególny nacisk kładł na kształtowanie u młodzieży właściwych postaw ideowych i obywatelskich poprzez nauczanie jej historii kultury narodowej i patriotyzmu.

Obok efektywnej działalności programowej i organizacyjnej wносił również sukcesywnie istotny wkład twórczy do teorii oraz praktyki muzealnictwa i ochrony zabytków o czym świadczą liczne opracowania i publikacje. (zob. Bibliografia prac).

Był założycielem i wieloletnim redaktorem „Biuletynu Informacyjnego Zarządu Muzeów i Ochrony Zabytków”, a także współautorem cennej publikacji z zakresu historii polskiego muzealnictwa pt. *Muzea w Polsce*, której pierwsze wydanie ukazało się w 1968 r., a drugie, rozszerzone i uzupełnione w 1971 r. Aktywnie uczestniczył w przygotowaniu *Ustawy o ochronie dóbr kultury i o muzeach* wydanej 15 lutego 1962 r. Brał też udział w podjętej po II wojnie światowej akcji rewindykacji skarbów kultury narodowej. Wniósł ponadto duży, osobisty wkład w opracowanie raportu o stanie ochrony zabytków w Polsce. W ostatnich latach był niezwykle zaangażowany w pracach nad rozbudową i rozwojem muzeów skansenowskich w Polsce (muzeów ludowego budownictwa drewnianego). Znalazło to odbicie w wielu publikacjach ogłoszonych przez Niego na ten temat.

W okresie pracy w Zarządzie PP Pracowni Konserwacji Zabytków w Warszawie Stanisław Brzostowski był inicjatorem utworzenia kolejnych placówek i wdrożenia nowych specjalności konserwatorskich. Współdziałał w odbudowie Zamku Królewskiego w Warszawie, zamku w Pułtusku, rewaloryzacji zabytków Krakowa

i Zamościa. Był naczelnym redaktorem wydawnictw PP Pracowni Konserwacji Zabytków.

Stanisław Brzostowski był człowiekiem prawnym, prostoliniowym, skromnym, koleżeńskim, szanowanym i lubianym zarówno przez bezpośrednich współpracowników, jak i służbę muzealną i konserwatorską. Cechowały Go poczucie sprawiedliwości w stosunkach międzyludzkich, obowiązkowości oraz odpowiedzialności za wykonywaną pracę. Był człowiekiem energicznym i bardzo rzutkim; wyróżniał się szybkim podejmowaniem decyzji, tak jak wymagały tego warunki i operatywny charakter pracy w centralnym urzędzie. W życiu osobistym był bardzo uczynny, wszystkim był zawsze gotów służyć swą radą i pomocą.

Kultura polska muzealnictwo i konserwatorstwo poniosły wraz z jego przedwczesną śmiercią niepowetowaną stratę. Mógł jeszcze wnieść wiele wartości twórczych i trwałych do polskiej kultury narodowej. Był jednym z grona powojennych, ideowych i zaangażowanych działaczy państwowych i społecznych. Powojenny proces odbudowy i rozwoju muzealnictwa oraz odbudowy i ochrony zabytkowej architektury w Polsce są integralnie splecione z jego życiorysem. Wszystko, co działo się w tych dziedzinach w latach 1955—1979, a działo się wiele, było zawsze z Jego osobistym udziałem i wkładem pracy.

Za położone zasługi w pracy zawodowej i społecznej odznaczony był Krzyżem Oficerskim i Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym i Srebrnym Krzyżem Zasługi oraz Medalem Komisji Edukacji Narodowej a także odznakami: Odznaką Tysiąclecia Państwa Polskiego, Zasłużony Działacz Kultury, Złotą Odznaką za Opiekę nad Zabytkami, Srebrnymi Medalami za Obronność Kraju i Za Ochronę Porządku Publicznego, a także wieloma innymi.

Oprac. Stanisław Orysiak